

Proces pripreme budžeta u Francuskoj

Direkcija za budžet
Renaud Duplay

Sadržaj

- Kratak opis budžetske procedure
- Način prezentovanja budžeta
- Efekti primene koncepta višegodišnjeg budžetiranja

Pregled procesa pripreme budžeta

■ Administrativna procedura (mart-septembar)

- Priprema plana budžeta u Ministarstvu finansija (mart)
- Pregovori sa ministarstvima i odluka o budžetu (april - jun)
- Distribuiranje dodeljenih budžeta (juli - avgust)
- Priprema predloga zakona o budžetu i dodatka zakonu

■ Parlamentarna procedura

- Prezentovanje predloga zakona o budžetu (prvi utorak u oktobru)
- Debata u Nacionalnoj skupštini (oktobar - novembar)
- Debata u senatu (novembar - decembar)
- Druga debata u oba doma (nekoliko dana u decembru)
- Nadzor od strane Vrhovnog suda

Administrativna procedura: priprema plana budžeta u okviru ministarstva finansija

- Godišnja procedura započinje pripremom plana budžeta. To čini Direkcija za budžet koja se nalazi u sastavu Ministarstva finansija
- Organizaciona struktura Direkcije za budžet:
  - Sektorske jedinice zadužene za pojedine sektore u budžetu (obrazovanje, odbrana, policija, itd.)
  - «Opšte» jedinice zadužene su za opštu strategiju i konsolidaciju
- Jedan od ciljeva su realne projekcije za period od nekoliko godina
- Planom budžeta predlažu su reforme čiji je cilj ostvarivanje ušteda rashoda i postizanje ravnoteže budžeta
- Plan budžeta se prezentuje ministru, njegovim savetnicima i savetnicima premijera
- Definiše se «pravilo o ograničavanju rashoda» sa ciljem da se uspostavi okvir za predstojeće pregovore o budžetu

Administrativna procedura: pregovori o budžetu

- Ministarstvo finansija pregovara o budžetu sa ostalim ministarstvima. Konačnu odluku donosi premijer
- Ovaj proces je strukturiran u dve faze: «odozdo na gore» i «odozgo na dole»
- Prva faza: razgovori između ministarstava i odluka o budžetu (april - jun)
  - Sastanci na kojima se vode pregovori se organizuju najpre na nivou službi, zatim između ministara i na kraju u prisustvu premijera
  - Iznos budžetskih sredstava koja se dodeljuju svakom odeljenju mora da bude u skladu sa «pravilom o ograničavanju rashoda»
  - Na kraju procesa premijer šalje ministrima pismo o «ograničenju potrošnje» u kome se utvrđuje maksimalan iznos sredstava koja se dodeljuju svakom ministarstvu (odobrenje za rashode i broj zaposlenih)
- Druga faza: distribuiranje dodeljenih budžeta (jul i avgust)
  - Kada se donese odluka o «maksimalnom ograničenju rashoda», ona se mora preneti na sve aproprijacije
  - Tokom ove faze, Direkcija za budžet se trudi da ni na koji način ne zakine neophodna sredstva za aproprijacije

Sadržaj

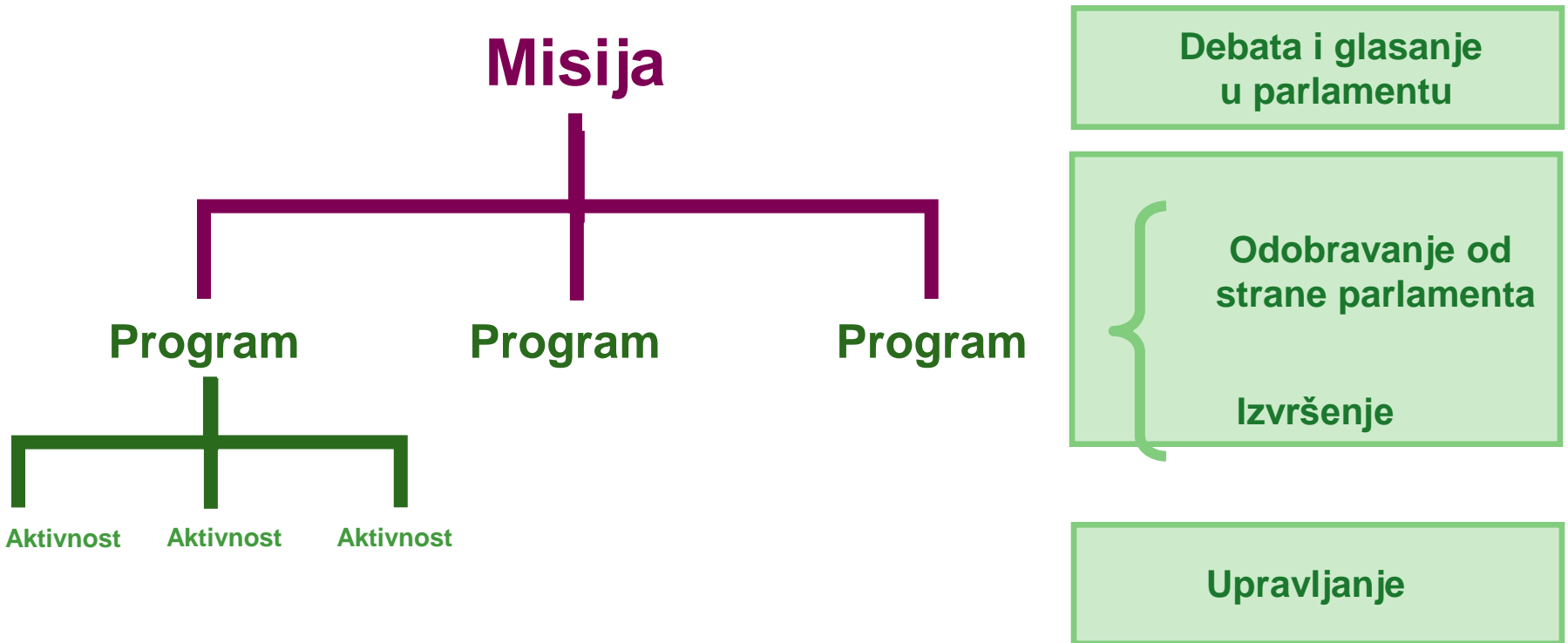
- Kratak opis budžetske procedure
- Način prezentovanja budžeta
- Efekti primene koncepta višegodišnjeg budžetiranja

Struktura zakona o budžetu

- Zakon o budžetu je strukturiran iz dva dela
- Prvi deo: prihodi
  - U prvom delu su sadržane sve mere koje se bave prihodima u tekućoj godini
  - Odstupanja od principa univerzalnosti su takođe u prvom delu zakona o budžetu (u definisanim uslovima, konkretan prihod se može izdvojiti i opredeliti za konkretan rashod)
  - Nakon toga se Parlamentu prezentuje uravnorežavanje prihoda i rashoda za tekuću godinu
- Drugi deo: rashodi
  - U drugom delu, Parlamentu se predstavljaju rashodi o kojima će glasati
  - U drugom delu zakona su sadržane sve mere koje imaju utcaja na rashode u tekućoj godini
  - Parlament ima ustavno ograničenje kada su u pitanju rashodi: članovi Parlamenta ne mogu da utiču na povećanje konkretnih rashoda
- Zakon o budžetu donosi mere koje imaju posredan uticaj na javne finansije, poput finansijskih garancija

Struktura budžeta (1/3)

Nova budžetska struktura: prezentovanje prema svrsi na tri nivoa

Struktura budžeta (2/3)

■ MISIJA = osnovna javna politika

- inicijativu za misiju pokreće vlada
- nadležnost za misiju može imati jedan ili više ministara
- Parlament ne može da utiče na povećanje nivoa aroprijacija za određenu misiju (može samo da preusmerava sredstva u okviru jedne misije)
- 2012. godine, budžet države je podeljen na 32 misije

■ PROGRAM = skup aktivnosti

- program se formira zakonom o budžetu
- nadležnost nad programom ima samo jedan ministar
- program je jedinica koju odobrava Parlament = maksimalna budžetska linija za rukovodioca
- rukovodioca zaduženog za implementaciju programa imenuje nadležni ministar
- 2012. godine, budžet je podeljen na 125 programa

Struktura budžeta (3/3)

- **AKTIVNOST** = deo programa namenjen određenom pitanju ili ciljnoj grupi
  - aktivnosti određuju budžetske aproprijacije koje nisu obavezujuće za rukovodioce programa (samo omogućavaju više detalja radi boljeg informisanja Parlamenta)
  - 2012. godine, opšti budžet je podeljen na 600 aktivnosti

Uticaj budžetske reforme u Francuskoj: «LOLF»

Pre 2006, budžetska sredstva u Francuskoj su dodeljivana na prema vrsti rashoda (zaposleni, investicije, itd.)

Primer: Misija za pravosuđe

Pre: 30 poglavlja

- Personalni rashodi
- Penzije i doprinosi
- Socijalni doprinosi
- Operativne subvencije
- Socijalni programi
- Administrativni sadržaji
- Investicije ...

Posle: 5 programa

Pravosudni sistem

Zatvori

Zakonska zaštita mladih

Besplatan pristup sudskoj i
Pravnoj pomoći

Podrška organizacijama za
primenu mera sudskih
politika i ostalim srodnim
organizacijama

Efekti budžetske reforme u Francuskoj: «LOLF»

- Budžetiranje na nultoj osnovi (“opravdanje za svaki evro aroprijacije”)
- Ciljevi i indikatori učinka
- Analiza troškova za sprovođenje aktivnosti
- Više autonomije rukovodiocima ⇒ “asimetrično preusmeravanje”
- Presentovanje ostvarenih rezultata

Utvrđuju se u
godišnjem planu
učinka
(PAP)

Izvršenje -upravljanje

Izveštavanje
(RAP)

Efekti budžetske reforme u Francuskoj: «LOLF»

- Podaci o svakom programu su sadržani u “godišnjem planu učinka” (PAP)
  - strateški ciljevi programa
  - aroprijacije
  - planirane aktivnosti
  - ciljevi i indikatori učinka
  - opravdanje za svaki evro aroprijacije

INDICATEUR 1.1 : Délai moyen de traitement des procédures, par type de juridiction

(du point de vue de l'utilisateur)

	Unité	2005 Réalisation	2006 Réalisation	2007 Prévision PAP 2007	2007 Prévision actualisée	2008 Prévision	2008 Cible
Cour de Cassation	Mois	20,48	18,71	17	17	17	17
Cours d'appel	Mois	14,2	13,28	12	12	12	12
Tribunaux de grande instance	Mois	6,7	6,58	6	6	6	6
Tribunaux d'instance (dont justice de proximité)	Mois	4,7	4,76	3	3	3	3
Conseils de prud'hommes	Mois	12,1	12,37	9,5	11	10	10
Tribunaux de commerce	Mois	5	ND	5	5	5	5

Sadržaj

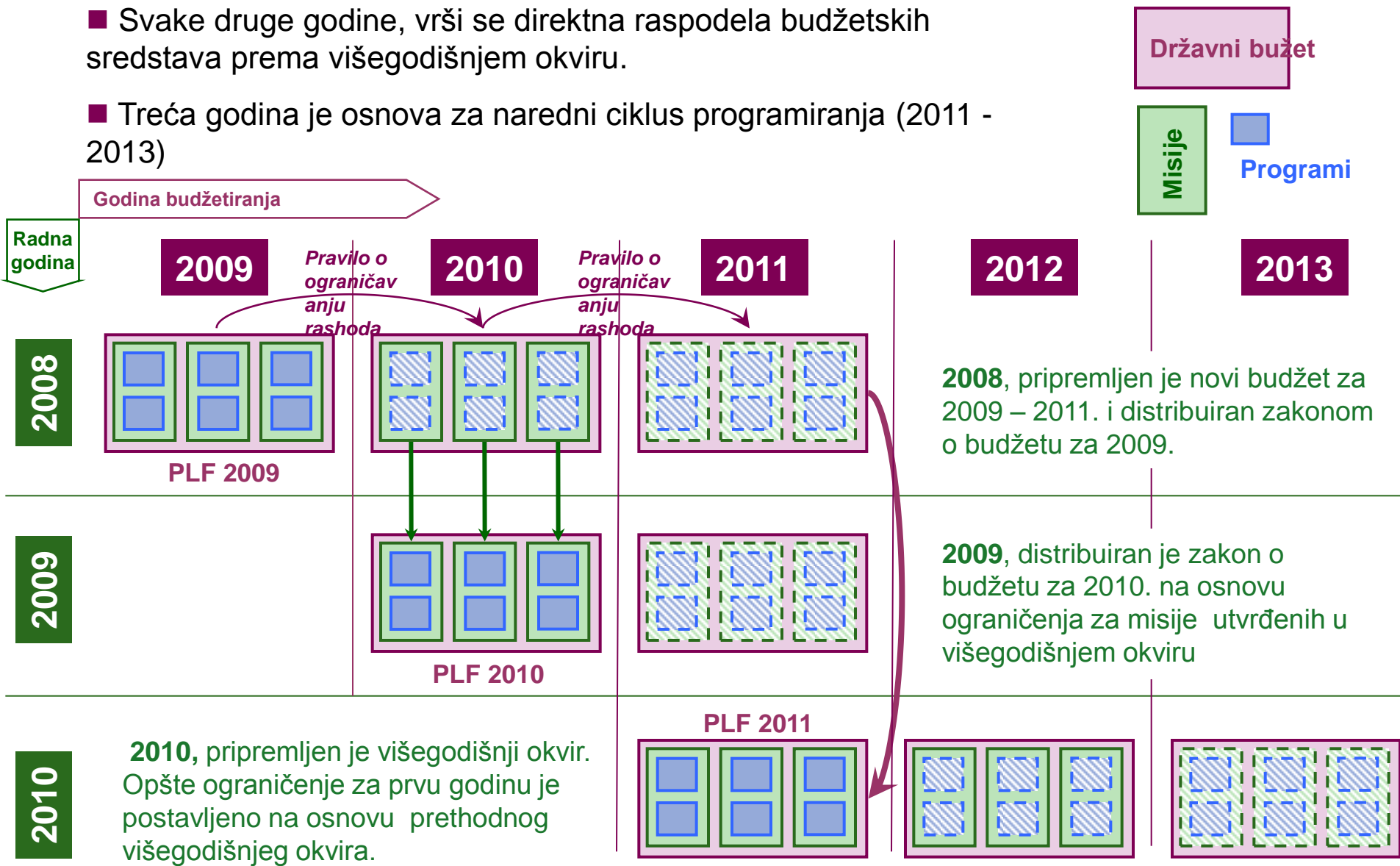
- Kratak opis budžetske procedure
- Način prezentovanja budžeta
- Efekti primene koncepta višegodišnjeg budžetiranja

Uvod u zakone o programiranju iz 2008. godine

- **Revizija ustava u julu 2008:** uvođenje nove vrste zakona:
  - definisanje «višegodišnje orijentacije javnih finansija»
  - «veća objektivnost i ravnoteža javnih računa»

- **Drugi zakon o programiranju javnih finansija (LPFP) za period 2011 - 2014, koji je izglasan u februaru 2009, ima:**
  - 16 članova:
    - Pravac javnih računa (deficit i dug)
    - Ograničenja državnog budžeta po misijama (uključujući subvencije lokalnim vlastima) i cilj prihoda nacionalnog sistema zdravstvene zaštite
    - Pravilo o rashodima (« 0 % u realnim iznosima» za državu i “0 % u nominalnim iznosima za državu bez dugovanja i penzija”)
    - Pravila za javne finansije (porezi, gubici po osnovu smanjivanja poreza i državni operatori)
  - Izglasavanje dodatnog izveštaja sa makroekonomskim projekcijama, pravcima javnih finansija i objašnjenjima u vezi višegodišnjeg budžeta

- Prirema novog zakona o programiranju je u toku

Kako funkcioniše višegodišnji budžet na nivou centralne države?

- Svake druge godine, vrši se direktna raspodela budžetskih sredstava prema višegodišnjem okviru.
- Treća godina je osnova za naredni ciklus programiranja (2011 - 2013)

■ Uticaj na rad Direkcije za budžet se promenio:

- U godini prireme višegodišnjeg budžetskog okvira, u centru pažnje su programiranje i reforme
- Sledeće godine, pažnja se usmerava na sprovođenje reformi i analizu izvršenja višegodišnjeg budžetskog okvira

■ Uticaj na proces odlučivanja:

- Višegodišnje budžetiranje osigurava iskrenije planiranje preko srednjoročnih ciljeva rashoda koji se utvrđuju dokumentima
- Pažnja je usmerena na strukturne reforme čiji efekti se planiraju na srednji rok
- Zakoni o sektorskom programiranju se pripremaju na osnovu višegodišnjeg budžetskog okvira